

Kyseessä on Helsingin kaupungin vammaisneuvoston hyväksymän asiakirjan allekirjoittamaton sähköinen versio.

KEHITYSVAMMAISTEN TAI AUTISTISTEN AIKUISTEN PÄIVÄAIKAISEN TOIMINNAN KILPAILUTUS 2018

Helsingin kaupungin vammaisneuvosto kiittää sosiaali- ja terveyslautakuntaa mahdollisuudesta antaa käsityksensä palvelukuvauksesta ja kilpailutuksesta ennen lopullista päätöksentekoa.

Myönteisiä seikkoja kilpailutuksessa ovat, että toiminnan tavoitteet perustuvat palvelun käyttäjien toiveisiin ja tarpeisiin, ja tavoitteena on vammaisen henkilön toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen, osallisuuden tukeminen, uusien kokemusten tarjoaminen tai palkkatyöhön työllistyminen. Toiminnan sisältö ja toteuttaminen sovitaan yhteisesti palvelun käyttäjän kanssa hänen henkilökohtaisessa suunnitelmassaan. Päiväaikaisen toiminnan painopiste voi olla osallisuuden tukemisessa tai työllistymisen edistämisessä. Tai molemmissa eri viikonpäivinä. Toimintaa voidaan järjestää sekä erillisissä toimintayksiköissä että niiden ulkopuolella.

Riippumatta kilpailutuksen lopputuloksesta, jo työtoimintaa käyttävien kehitysvammaisten tai autististen asiakkaiden ei lähtökohtaisesti tarvitse vaihtaa nykyisestä toimintayksiköstä mihinkään, elleivät itse halua.

Päiväaikainen toiminta on toteutettava ottaen huomioon asiakkaan ikä ja toimintakyky siten, että hän on keskellä toimintaa ja halutessaan siinä aktiivisesti osallisena. Myös tärkeät sosiaaliset suhteet ja vastavuoroinen kommunikointi tulee ottaa huomioon. Kehitysvammaisella tai autistisella asiakkaalla on YK:n vammaissopimuksen mukaan oltava oikeus itse päättää, keiden kanssa haluaa toimia ja olla kanssakäymisessä omassa elämänympäristössään. Päätös voi muodostua itsenäisesti tai tuetun päätöksenteon avulla.

Helsingin kaupungin vammaisneuvoston mielestä, mikäli kehitysvammaisen henkilö on monivammaisen tai monisairas sekä kognitiivisilta kyvyiltään sellaisella tasolla, ettei hän selvästi hyödy ryhmätoiminnasta, voidaan päiväaikainen tavoitteellinen toiminta hänen kanssaan toteuttaa yksilöllisesti kotioloissa ulkopuolisen ammattihenkilön suorittamana. Kuljetukset päivätoimintaan ja takaisin ovat tällöin rasittavia ja välttämättömät hoitotoimenpiteet vaativat usein huomattavasti enemmän aikaa kuin

varsinainen tavoitteellinen päiväaikainen toiminta. Tällöin on järkevämpää, oetta ammattihenkilö liikkuu.

Palveluluokituksia arvioitaessa on palvelukuvauksessa huomioitava, ettei CP-vamma yksinään ole kehitysvammalain mukainen toimintakyvyn puutos, vaan kehitysvamma edellyttää silloin liitännäisvammana aina myös selkeää kognitiivisen tason laskua tai huomattavaa epätasaisuutta.

Yksikön palveluesimies vastaa toiminnasta ja hänellä on soveltuva, vähintään ammattikorkeakoulutasoinen sosiaali- tai terveydenhuollon tutkinto tai siirtymäsäännösten perusteella aikaisempi vähintään opistotasoinen tutkinto. Esimieheltä edellytetään alan tuntemusta (vähintään viisi vuotta työkokemusta kehitysvammatyöstä) sekä riittävää (vähintään kolmen vuoden) johtamiskokemusta.

Bonuskäytäntö palveluntuottajalle silloin, kun vammaisen henkilö työllistyy palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille, mietityttää todella. Tässä asetetaan mahdollisuus palveluntuottajille työllistymisketjutukseen vaihtaen avoimille työmarkkinoille työllistetty henkilö uuteen vuoden välein. Palkkatyön tulisi kuitenkin olla vakinainen tai ainakin pitkäaikainen.

Kyseenalaista on tällä hetkellä kuntien viranhaltijoiden halukkuus siirtyä työskentelemään yksityiselle puolelle vammaisten palvelujen toteuttamiseen, kun yksityiset palveluntuottajat Sote-uudistuksen jälkeen tulevaisuudessa entistä enemmän toteuttavat kunnan vastuulla olleita kilpailutettuja vammaispalveluja. Myös vammaispalveluja tuottavien yritysten verojalanjäljen tulisi olla yhteiskuntavastuullinen Suomessa.

Vammaisjärjestöt luovuttavat 7.3.2018 EI MYYTÄVÄNÄ-kansalaisaloitteen puhemies Paula Risikolle. Helsingin olisi hyvä näyttää esimerkkiä muille kunnille ja pidättäytyä näiden päiväaikaisen toiminnan kilpailutuksesta, kunnes laaja kansalaisaloite saadaan käsiteltyä eduskunnassa.

Helsingissä 26. helmikuuta 2018

Helsingin kaupungin vammaisneuvosto

Justus Mollberg

Justus Mollberg
puheenjohtaja

Reija Lampinen

Reija Lampinen
sihteeri